

Pròleg

Després de la pausa forçada per la —ai las!— pandèmia de la covid-19, amb aquest volum la Facultat de Traducció i d'Interpretació reprèn la sèrie que dedica a aplegar textos significatius del seu professorat que es jubila, amb la novetat que a partir d'ara l'edició anirà a càrrec del Servei de Publicacions de la UAB, amb tot el que això comporta en termes de prestigi i visibilitat. Aquest lliurament *de 2020* (aquí farem el mateix que el Comitè Olímpic Internacional va fer amb els Jocs Olímpics de Tòquio) apareix quan som tot just a les portes de dues fites històriques que caldrà celebrar conveniement: el 2022 farà cinquanta anys que es va crear l'EUTI (originalment anomenada *Escuela Universitaria de Idiomas*) i, doncs, que es van iniciar els estudis de Traducció i Interpretació a la península Ibèrica, i el 2023 commemorarem el vintè aniversari de la implantació a la Universitat dels Estudis d'Àsia Oriental (la nostra altra ànima).

D'aquestes efemèrides ja tindrem temps de parlar-ne. Com en altres ocasions, totes les persones que participen en aquesta edició de 2020 han estat protagonistes —en algun cas molt destacades— d'aquesta història que aviat serà cinquantenària. Aquest volum aplega les contribucions de Bernie Armstrong, Emmanuel Doerr, Marisa Presas i Dolors Udina, que van rebre el seu homentage el dia 15 de desembre de 2020. Aquell dia també vam homenatjar Regina Saraiva i Helena Tanqueiro, que van declinar la invitació a publicar un text. I si s'haguessin deixat hauríem pogut homenatjar a més a més els professors Stephen Keady, un històric de la secció d'anglès, i Joaquim Martí, antic puntal de la llengua catalana al centre.

Com sol passar en aquests casos, i atesa l'absència de qualsevol consigna editorial, les contribucions d'enguany són molt variades, tant en l'extensió com en el contingut, i fins i tot en el to. Bernie Armstrong és una bona mostra dels personatges (en el millor sentit de l'expressió) que han enriquit des del començament la Facultat sota el polimòrfic paraigua del professorat associat. En Bernie s'ha imaginat una última lliçó en què descriu una trajectòria vital prou

entretinguda que comença amb l'electrònica i les forces aèries britàniques, passa per la música i el teatre i les acadèmies d'anglès a Capellades i desemboca imprevistament en vint anys de dedicació a la Facultat, tot plegat amb el missatge optimista que encarna el títol de la seva contribució. A l'altre extrem, podríem dir, el text d'Emmanuel Doerr (un d'aquests associats que, com li agrada de dir al degà, es comporta[va] com un titular) té l'aspecte i utilitza l'aparell d'un article acadèmic convencional, darrere el qual s'amaga una crítica contundent de l'imperialsime lingüístic, que té el mèrit d'assenyalar que —per una vegada— el poderós alemany i el petit català viatgen en el mateix vaixell. (I també inclou un missatge optimista al títol, aquest cop tenyit d'una suau ironia germanocatalana.) Entre en Bernie i l'Emmanuel, dos pesos pesants de la traducció, Marisa Presas, l'única professora permanent del quartet, que ha fet de tot a la Facultat (menys de degana, per sort seva), ha optat per oferir-nos un tast de la seva primigènia traducció d'un llibre no gaire conegut d'Elias Canetti, un jueu ladinoparlant nascut a l'Imperi otomà, educat a Anglaterra i format a Viena, que descriu en el seu alemany literari escenes viscudes a l'exòtica ciutat de Marràqueix, on el seu absolut desconeixement de l'àrab i de les «llengües berbers» té un paper central. Dolors Udina, una de les nostres traductores més llorejades, ho fa una mica al revés: en comptes de mostrar-nos el resultat de les seves traduccions, ens ofereix una reflexió sobre el procés de traduir un repòquer d'autores anglòfones, que posa de manifest una evidència i un perill. L'evidència: que les bones traductores no solament són grans escriptores sinó també conspícues crítiques literàries. I el perill: que us agafin unes ganes incontenibles de córrer a les biblioteques o a les llibreries per posar-vos a (re)llegir les obres d'Elizabeth von Arnim, Elizabeth Barrett Browning, Alice Munro, Jean Rhys i Virginia Woolf traduïdes per Dolors Udina.

Acabem el pròleg donant les gràcies a Bernie Armstrong, Emmanuel Doerr, Marisa Presas i Dolors Udina per haver fet possible aquest volum i, sobretot, per haver contribuït a l'excel·lència dels estudis de Traducció i Interpretació a la UAB i haver estat coartífexs de la prestigiosa institució que és avui la FTI, juntament amb Stephen Keady, Joaquim Martí, Regina Saraiva i Helena Tanqueiro.

Si abans hem esmentat els Jocs Olímpics de Tòquio de 2020, ara acabarem recordant els de Barcelona de 1992, tot assumint el risc d'una certa carrincloneria i esperant que la mica de trilingüisme calmi les ires de l'Emmanuel:

Amigos para siempre
Means you'll always be my friend
Amics per sempre
Means a love that cannot end
Friends for life
Not just a summer or a spring
Amigos para siempre

Albert Branchadell
18 d'agost de 2021*

* Quan falta exactament un any per al 50è aniversari de l'aprovació del Decreto 2549/1972, de 18 de agosto, por el que se crea, con carácter experimental, la Escuela Universitaria de Idiomas en la Universidad Autónoma de Barcelona.